ناگهان شعر

شاطر عباس صبوحی

ایا صیّاد رحمی کن، مرنجان نیم‌جانم را
بکَن بال و پرم امّا مسوزان استخوانم را

اگر قصد شکارم داشتی اینک اسیرم من
دگر از باغ بیرون شو، مسوزان آشیانم را

به گردن بسته‌ای چون رشتهٔ برپای زنجیرم
مروّت کن اجازت ده که بگشایم زبانم را

به پیرامون گُل از بس خلیده خار در پایم
شده خونین بهر جای چمن بینی نشانم را

در این کنج قفس دور از گلستان، سوختم، مُردم
خبر کن ای صبا از حال زارم، باغبانم را

زتنهایی دلم خون شد، خدارا محرمی رازی
که بنویسم به سوی دوستانم، داستانم را

من بیچاره آن روزی به قتل خود یقین کردم
که دیدم تازه با گرگ اُلفتی باشد، شبانم را

اسیرم ساخت در دست قضا و پنجهٔ دشمن
دچار خواب غفلت کرد از اوّل پاسبانم را

***

فاضل نظری

ما را کبوترانه وفادار کرده است
آزاد کرده است و گرفتار کرده است

بامت بلند باد که دلتنگی ات مرا
از هر چه هست غیر تو بیزار کرده است

خوشبخت آن دلی که گناه نکرده را
در پیشگاه لطف تو اقرار کرده است

تنها گناه ما طمع بخشش تو بود
ما را کرامت تو گنهکار کرده است

چون سرو سرفرازم و نزد تو سر به زیر
قربان آن گلی که مرا خوار کرده است

افزودنی‌های «جلال» به ثروت ادب فارسی

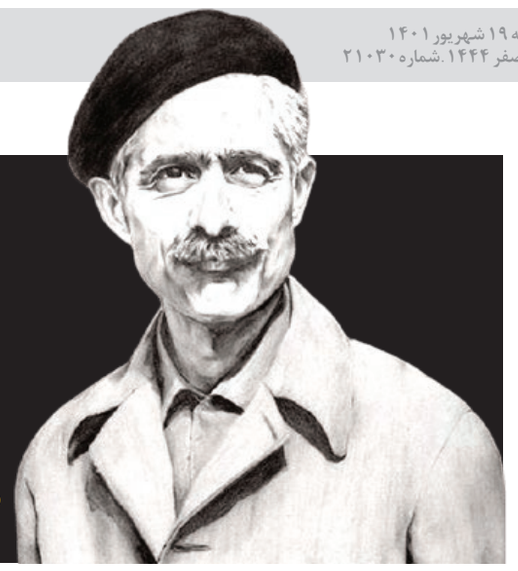

در سالروز درگذشت جلال آل احمد که لقب «نیمای نثر فارسی» برازنده اوست، از تاثیرگذاری‌های شگرف این نویسنده صاحب سبک در سپهر ادبیات معاصر ایران و نیز ترجمه‌های ادبی‌اش نوشته‌ایم

الهه آرانیان
calture@khorasannews.com

۵۳ سال از درگذشت جلال آل احمد می گذرد؛ نویسنده، مترجم و روشنفکری که با قلم و اندیشه‌اش تأثیری انکارنشدنی بر ذهن و زبان مردم و اندیشمندان دوران خود گذاشت. جلال آل احمد در قالب‌های متنوعی می‌نوشت؛ از گزارش و مقاله و نقد گرفته تا سفرنامه و داستان. «مدیر مدرسه»، «خسی در میقات»، «نون و القلم»، «سرگذشت کندوها»، «از رنجی که می‌بریم» و «غرب‌زدگی» از مشهورترین آثار جلال آل احمد هستند. او لحن و سبک خاص خودش را در نویسندگی داشت و به دلیل تأثیرگذاری‌اش بر نثر فارسی، عده‌ای به او لقب «نیمای نثر فارسی» دادند. یکی از ویژگی‌های برجسته آثار جلال، استفاده او از عناصر فرهنگ عامه در داستان‌هاست. علاوه بر این، جلال آل احمد با ترجمه آثاری از آندره ژید، داستایفسکی و اوژن یونسکو برای اولین بار این نویسنده‌ها را به فارسی‌زبان‌ها معرفی کرد. در ادامه از تأثیرگذاری جلال بر نثر و ترجمه فارسی بیشتر می‌خوانید.

■ **نثر جلال، الگویی برای نویسندگی**

وقتی آثار جلال آل احمد را می‌خوانید، نوعی شتاب زدگی در لابه‌لای سطرها حس می‌کنید. جلال، کوتاه و تلگرافی می‌نوشت. شکستن قواعد دستور زبان و حذف بخش‌های جمله و حتی نصفه رها کردن آن، خاصیت نثر آل احمد است. او یک راست سر اصل مطلب می‌رود و مقدمه‌چینی نمی‌کند. این نوع نگارش، بعدها طرفدارانی پیدا کرد و به الگویی در نویسندگی تبدیل شد. عده‌ای معتقدند نثر جلال، آینه‌ای از شخصیت و رفتار اوست. به‌عبارتی شخصیت او بر نوع نوشتنش تأثیر گذاشته است. او در زندگی شخصی‌اش مانند نویسندگی‌اش، شتاب‌زده و رو راست عمل می‌کرده است. به قول سیمین دانشور، انگار جلال می‌دانسته عمر کوتاهی دارد و می‌خواسته در همین فرصت کم، تمام حرف‌هایش را بزند.

■ **جلوه پررنگ عناصر عامیانه در آثار آل احمد**

یکی از ویژگی‌های مهم آثار جلال آل احمد، استفاده بجا و آگاهانه از عناصر فرهنگ عامیانه است. عناصر عامیانه به کار رفته در داستان‌های او را می‌توان در چهار دسته خلاصه کرد: آداب و رسوم اجتماعی، فرهنگی و مذهبی مانند جهیزیه دادن، احیا گرفتن در شب قدر و اذان گفتن در گوش، اشعار و ترانه‌های عامیانه مانند «قربون برم خدا رو / توپ قلندرا رو / توپ قلندرونه / خونهٔ شا ویرونه»، بازی‌ها مانند قاپ‌بازی، درنا بازی، قایم باشک، دوز بازی و ضرب‌المثل‌ها مانند «هر کسی را بهر کاری ساخته‌اند»، «هشتشان گرو نه است»، «همان آش و همان کاسه»، «همکار چشم دیدن همکار را ندارد»، «هیچ بده را به هیچ بستان، کاری نیست». داستان‌های مجموعه «نفرین زمین» و داستان‌های «زیارت»، «تابوت»، «نون و القلم»، «سمنوپزان»، «مدیر مدرسه» و «سنگی بر گوری» دارای بیشترین بسامد کاربرد عناصر فرهنگ عامیانه هستند. آل احمد در داستان‌هایی که شخصیت‌های آن مردم عادی هستند، از عناصر فرهنگ عامه بیشتر بهره می‌گیرد و جایی که شخصیت‌های داستان، افراد تحصیل کرده هستند، زبانش رسمی می‌شود.

■ **شناساندن نویسنده‌های خارجی به فارسی‌زبانان**

یکی دیگر از جنبه‌های فعالیت جلال آل احمد ترجمه بود. او متونی از نویسندگان فرانسوی، روسی و آلمانی را برای اولین بار به فارسی ترجمه کرد و نقش زیادی در شناساندن آن‌ها به جامعه ادبی ایران داشت. هر چند که نقدهایی بر بعضی از ترجمه‌های آل احمد نوشته شده است اما نمی‌توان منکر اهمیت کار او شد. از جمله ترجمه‌های آل احمد می‌توان از این کتاب‌ها نام برد: «تشنگی و گرسنگی» از اوژن یونسکو، «مائده‌های زمینی» از آندره ژید، «قمارباز» از فئودور داستایفسکی، «دست‌های آلوده» از ژان پل سارتر، «عبور از خط» از ارنست یونگر و «سوءتفاهم» و «بیگانه» از آلبر کامو. جالب این که پس از جلال آل احمد، آثار متعددی از او به زبان‌های دیگر ترجمه شد که از میان آن‌ها می‌توان به ترجمه «مدیر مدرسه» به فرانسوی، کردی و هندی و ترجمه «خسی در میقات»، «نون والقلم» و «سنگی بر گوری» به انگلیسی اشاره کرد.

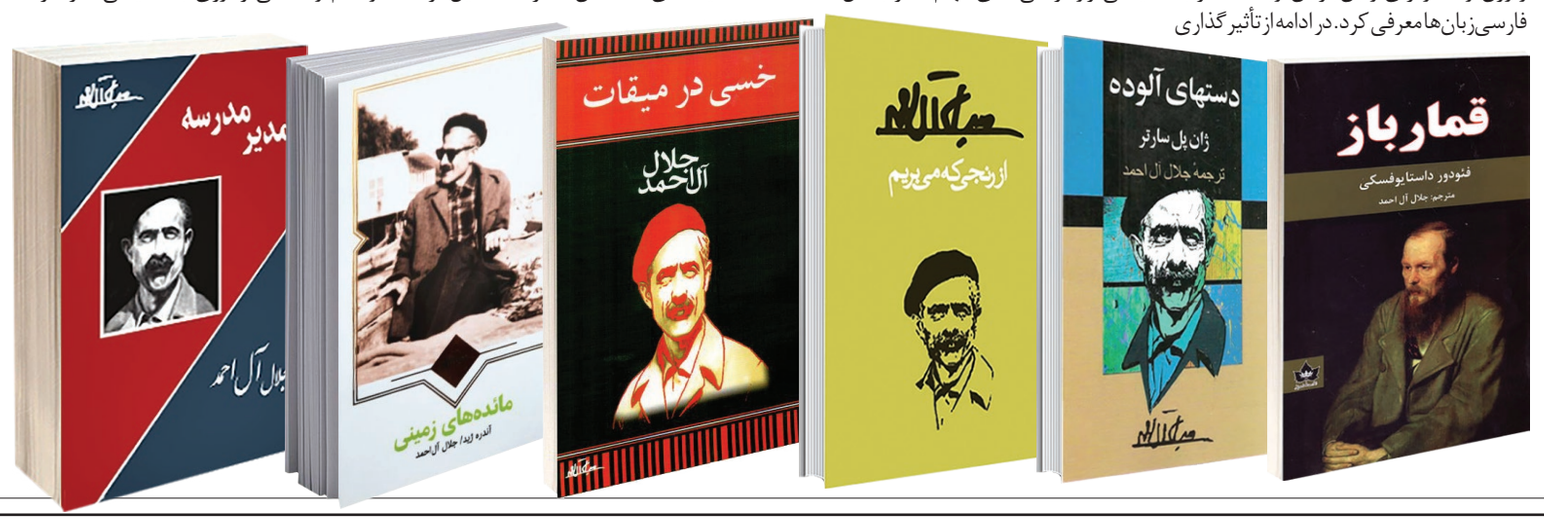

موسیقی

اجرای محمد معتمدی در «قفس»

نمایش «قفس» به نویسندگی و کارگردانی محمد حاتمی، با نقش‌آفرینی شهره سلطانی، شهروز دل افکار، سام قریبیان، الهه شه پرست، یزدان فتوحی، احسان عباسی و محمد حاتمی و همچنین خوانندگی محمد معتمدی روی صحنه رفت.

به گزارش ایرنا، تالار حافظ از ۱۶ شهریور، میزبان نمایش «قفس» به نویسندگی و کارگردانی محمد حاتمی است. نمایش «قفس» درباره یک زن نویسنده است که مشغول نوشتن رمانی است و باشخصیت‌های داستانش مشکلاتی پیدا می‌کند.

جشنواره «آینه‌دار» دیگر برگزار نمی‌شود!

به تازگی خبرهایی درباره تعطیلی جشنواره موسیقی نواحی «آینه‌دار» به گوش می‌رسد. رویدادی که طی سال‌های گذشته با تمرکز بر موسیقی اقوام ایران اتفاقات قابل توجهی را در کشور رقم زده است. علی مغازه‌ای پژوهشگر موسیقی و دبیر هنری این جشنواره در پاسخ به پرسش خبرنگار مهر، گفت: به نظر ما هر کاری مانند جشنواره‌های هنری و فرهنگی باید آغاز و پایانی داشته باشد وگرنه هر اندازه قدرتمند هم که باشد، به دام تکرار می‌افتد؛ چنین چیزی به معنای افول و سقوط آن رویداد به شمار می‌آید. نمونه این افول را در جشنواره‌های دولتی به‌وضوح می‌توان مشاهده و شناسایی کرد. درواقع ما برنامه پایان بخشیدن به جشنواره را از همان آغاز ورود خود به این مسیر در ذهن و هدف‌گذاری‌مان داشتیم. دبیر هنری جشنواره موسیقی نواحی آینه‌دار تصریح کرد: در باره این که بعد از آینه‌دار، آیا کار دیگری در دست داریم یا خیر، تنها به این پاسخ اکتفا می‌کنم؛ امروز هر فعالیتی تحت‌الشعاع مسائل اقتصادی و سیاسی روز کشور قرار گرفته است، ما نیز باوجود داشتن طرح‌های نسبتاً کامل و مشخص، چشم‌انتظار آینده‌ایم.

دکتر اسماعیل آذر در گفت‌وگو با خراسان مطرح کرد:

لغت‌نامه‌های تک‌جلدی؛ راه کاربردی شدن میراث دهخدا

محمد بهبودی نیا- اواخر ماه گذشته، خبر استعفای دسته‌جمعی تعدادی از استادان موسسه لغت‌نامه دهخدا، جامعه فرهنگی و ادبی کشور را در شوک بزرگی فروبرد. روزنامه خراسان در روزهای ابتدایی این اتفاق، گزارشی با تیتر «سایه سنگین اختلاف بر سر لغت‌نامه ۷۷ ساله دهخدا» درباره تبعات ناخوشایند این وضعیت منتشر کرد. در آن گزارش در گفت‌وگو با استاد بهاء‌الدین خرمشاهی، استاد میر جلال‌الدین کزازی و دکتر محمد حسن مقیسه پیامدهای وجود اختلاف در این لغت نامه دیرپا، ضرورت خویشتن داری طرفین و یافتن راهی برای کاستن از آسیب‌ها را بررسی کردیم. از آن جا که این موسسه، نقش بسزایی در ادامه روند تالیف میراث ماندگار دهخدا دارد، برای آگاهی از وضعیت کنونی و راهکارهایی که می‌تواند لغت‌نامه دهخدا را بیش از پیش به متن جامعه برگرداند با اسماعیل آذر پژوهشگر، استاد زبان و ادبیات فارسی و مترجم برجسته کشورمان که البته جزو موافقان مدیریت جدید این موسسه نیز هست، گفت‌وگو کرده‌ایم که شرح آن را در ادامه می‌خوانید.

■ **مشکلی در ادامه فعالیت موسسه پیش نمی‌آید**

دکتر اسماعیل آذر ضمن حمایت صریح از رئیس جدید موسسه لغت‌نامه دهخدا به خراسان گفت: بنده به صراحت اعلام می‌کنم مشکلی در ادامه فعالیت موسسه دهخدا اتفاق نمی‌افتد و این فعالیت‌ها با قدرت، ادامه می‌یابد. دکتر حمیرا زمردی که به‌عنوان رئیس موسسه لغت‌نامه دهخدا برگزیده شده، دارای مدارک علمی بسیاری است. بنده مطمئن هستم ظرف مدتی کوتاه، شاهد اتفاقات درخشانی در موسسه لغت‌نامه دهخدا هستیم. وی افزود: دکتر زمردی که مدیریت موسسه دهخدا را پذیرفته، فردی دانشمند و دانشگاهی است که تألیفات فراوانی دارد. بنده نیز این مدیریت و تلاش همکارانشان را ارج می‌نهم. هیچ کسی اقدامات موثر گذشته را نفی نمی‌کند و واقعیت این است که مدتی باید از مدیریت جدید بگذرد تا نتایج را ببینیم. دکتر آذر خاطرنشان کرد: طبعاً افرادی باید در این مرکز، فعالیت کنند که دارای مراتب علمی فراوان باشند. در مرحله دیگر همکارانی که به‌عنوان پشتیبان، در موسسه دهخدا فعالیت می‌کنند نیز باید دارای برایند و فرایند علمی باشند. هدف اصلی، حفظ استوانه و ستون‌های اصلی موسسه دهخدا است، بقیه افراد قابل تغییر و قابل پیشرفت هستند ولی همان‌طور که گفته شد، هسته مرکزی باید از شهیران باشند.

■ **موسسه‌ای بزرگ با بودجه‌ای اندک**

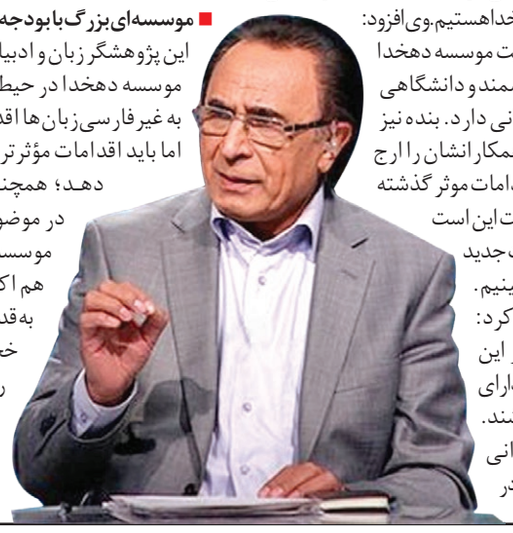

این پژوهشگر زبان و ادبیات فارسی، تصریح کرد: موسسه دهخدا در حیطه آموزش زبان فارسی به غیرفارسی‌زبان‌ها اقداماتی انجام داده است اما باید اقدامات مؤثرتری را در دستور کار قرار دهد؛ همچنین مدیریت جدید باید در موضوعات مالی برای اداره موسسه جدی‌تر باشد چرا که هم اکنون بودجه این موسسه به‌قدری ناچیز است که بنده خجالت می‌کشم مبلغ آن را اعلام کنم. دولت باید در این زمینه، جدی‌تر پای کار باشد. اکنون موسسه دهخدا از نظر مالی دچار مشکل است و باید چاره‌اندیشی شود. بعد از حل این موضوع، گام بعدی برای تقویت موسسه لغت‌نامه دهخدا به کارگیری شخصیت‌های علمی بیشتر است.

■ **جای خالی لغت‌نامه‌های تک‌جلدی**

وی ضمن اشاره به لزوم ورود موسسه لغت‌نامه دهخدا به عرصه تولید لغت‌نامه‌های تک‌جلدی گفت: کشورهای مختلف جهان از سال‌ها قبل به این نتیجه رسیده‌اند که برای کاربردی‌تر شدن لغت‌نامه‌ها باید به سمت انتشار لغت‌نامه‌های تخصصی شغلی و لغت‌نامه‌های تک‌جلدی بروند. این کشورها امروز چندین فرهنگ لغت دارند؛ ما نیز می‌توانیم نمونه‌های مختلفی از فرهنگ دهخدا را تولید کنیم اما متأسفانه تاکنون در این زمینه اقدامی نشده است. دکتر اسماعیل آذر بیان کرد: مسئولان موسسه لغت‌نامه دهخدا باید به گونه‌ای عمل کنند که این لغت‌نامه، حالت کاربردی‌تری پیدا کند؛ به این معنا که لغت‌نامه هایی برای مشاغل مختلف تدوین شود تا در هر محل کار یا خانه‌ای یک فرهنگ تک‌جلدی دهخدا داشته باشیم و این فرهنگ لغت به میان جامعه راه پیدا کند چرا که این گونه است که نقش یک لغت‌نامه و وجود آن معنی پیدا می‌کند و ماندگار می‌شود.

خبر مرتبط

انصراف استاد کزازی از همکاری با موسسه لغت‌نامه دهخدا

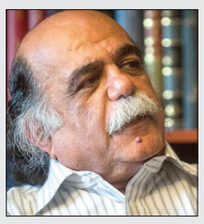

میر جلال‌الدین کزازی از همکاری با موسسه لغت‌نامه دهخدا انصراف داد اما دلیل این انصراف را بیان نکرده است.

به گزارش ایسنا، چندی بعد از معرفی حمیرا زمردی، رئیس جدید موسسه دهخدا و تغییراتی که در این موسسه به وجود آمد، حرف‌وحدیث‌هایی برای توقف همکاری تعدادی از مؤلفان با این موسسه مطرح شد که اکرم سلطانی، سرپرست سابق تألیف موسسه لغت‌نامه از برکناری خود از این موسسه خبر داد. همچنین به گفته او تغییر حکمش، تعدادی از مؤلفان را ناراحت کرد و در ادامه، تعدادی از مؤلفان این موسسه، نامه‌ای به رئیس جدید لغت‌نامه دهخدا، دکتر حمیرا زمردی نوشتند و خواستند این تصمیم پس گرفته شود اما به دلیل این که این اقدام انجام نشد، مؤلفان، این موضوع را بی‌احترامی تلقی کردند و استادانی از جمله حسن انوری، سعید نجفی اسداللهی و رسول شایسته، از ادامه کار با موسسه دهخدا خودداری کردند. طی روزهای گذشته نیز، استاد میر جلال‌الدین کزازی، استاد زبان و ادبیات فارسی و شاهنامه پژوه با اعلام انصراف خود از این موسسه، گفت: «با پوزش بسیار ناچارم بگویم از همکاری با لغت‌نامه دهخدا معذورم. نیازی نمی‌بینم انگیزه این واگشت را بازنمایم. اما به‌هرروی در این زمان شایسته نمی‌بینم که این همکاری انجام بشود. امیدوارم که این رفتار را به پیمان‌شکنی بازمخوانید.» استاد کزازی، دوره شاهنامه و اسطوره‌شناسی را در این موسسه تدریس می‌کرد.

جاذبه «علمدار» با ادغام موسیقی و نمایش

تهیه‌کننده و راوی نمایش «علمدار» گفت: مضمون‌هایی که با موسیقی و نمایش، ادغام شود تأثیر و جاذبه بیشتری برای مخاطب دارد، در «علمدار» هم موسیقی و روایت را می‌شنویم و هم نمایش را دنبال می‌کنیم و این ادغام، اثر را جذاب‌تر کرده است. پرویز پرستویی در گفت‌وگو با ایرنا با بیان این که در موسیقی نمایش علمدار، هدفی با مضمون عاشورایی وجود دارد، اظهار کرد: ما تا خودمان تشنگی را لمس نکنیم متوجه نمی‌شویم که آب در حادثه کربلا چه معنا و مفهومی برای کودکان و بزرگسالان داشته است. تهیه‌کننده و راوی موسیقی نمایش علمدار، درباره حس و حالش در خصوص این اثر توضیح داد: هر کاری خاصیت و معنای خودش را دارد. من نمی‌توانم بین آثارم تفاوت بگذارم و بگویم کارهای دیگرم دور از مسائل مذهبی است. شاید شکل و شمایل آن آثار در مقایسه با علمدار فرق کند؛ ولی به هر حال، هدف یکی است. ما شیعه و مسلمان هستیم و برای اعتقاداتمان هر کار فرهنگی که بتوانیم انجام می‌دهیم. پرستویی درباره استقبال از این اثر گفت: دو سالی که در ایام سخت کرونایی، علمدار را اجرا کردیم، از هر طیفی این موسیقی - نمایش را دیدند. دو سال پیش اجرای هر شب را یک نفر روایت می‌کرد. الان خواستم مزاحم دوستان نشوم و هر شب را خودم روایت می‌کنم.

امین حیایی در «هفت‌خان اسفندیار»

امین حیایی در موسیقی نمایش «هفت‌خان اسفندیار» به تهیه‌کنندگی و کارگردانی حسین پارسایی در نقش «گرگسار» بازی می‌کند. به گزارش ایرنا از روابط عمومی سازمان هنری رسانه‌ای اوج، هفت‌خان اسفندیار برداشتی آزاد از شاهنامه حکیم ابوالقاسم فردوسی و محصول سازمان اوج است که با مشارکت بنیاد فرهنگی هنری رودکی، پاییز امسال در تالار وحدت روی صحنه می‌رود. هفت‌خان اسفندیار، سفری پرماجراست که اسفندیار قصد رهاندن خواهرانش همای و به‌آفرید

را از کشور بیگانه دارد. اسفندیار باید از هفت خطر عمده عبور کند تا به مقصد نهایی یعنی رویین دژ برسد. در خان اوّل دو گرگ تنومند را می‌کشد و مسیر پرمخاطره را ادامه می‌دهد. دست‌آخر، گرگسار را که بلدراه اوست، می‌کشد.

آگهی تجدید مزایده بهره برداری و مدیریت کشتارگاه دام متعلق به شهرداری قوچان

شهرداری قوچان در نظر دارد باستناد مصوبه شماره ۲۸۵/ش مورخ ۱۴۰۰/۰۹/۰۸ شورای اسلامی شهر قوچان ، **بهره برداری و مدیریت کشتارگاه دام متعلق به شهرداری قوچان** را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت بصورت مزایده عمومی برای مدت یک سال واگذار نماید. لذا از اشخاص واجد شرایط دعوت می گردد جهت دریافت فرم شرکت در مزایده با بهره گیری از سامانه تدارکات الکترونیک دولت www.setadiran.ir و با شماره مزایده ۵۰۰۱۰۹۱۱۶۳۰۰۰۰۱۰ به صورت الکترونیکی واگذار نماید.

* **زمان انتشار در سایت:** ساعت ۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۲
* **مهلت دریافت اسناد مزایده:** ساعت ۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۰ لغایت ساعت ۱۳ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۲۹
* **مهلت ارائه پیشنهاد :** ساعت ۸ تاریخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۲ لغایت ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۹
* **تاریخ بازدید:** ساعت ۸ مورخ ۱۴۰۱/۰۶/۱۲ لغایت ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۹
* **آخرین مهلت ارسال پیشنهاد قیمت:** ساعت ۱۴ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۰۹
* **زمان بازگشایی:** ساعت ۱۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۱
* **زمان اعلام برنده:** ساعت ۱۰ مورخ ۱۴۰۱/۰۷/۱۲

- قیمت پایه ماهیانه مبلغ ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
سالانه مبلغ ۱/۸۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال
مبلغ تضمین شرکت در مزایده ۹۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

ضمناً رعایت موارد ذیل الزامی است:

* برگزاری مزایده صرفا از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت می باشد و کلیه مراحل فرآیند مزایده شامل دریافت اسناد مزایده، پرداخت تضمین شرکت در مزایده ، ارسال پیشنهادقیمت و اطلاع از وضعیت برنده بودن مزایده گران محترم از این طریق امکانپذیر می باشد.
* کلیه اطلاعات شامل مشخصات، شرایط و نحوه واگذاری در برد اعلان عمومی سامانه مزایده، قابل مشاهده، بررسی و انتخاب می باشد.
* علاقه مندان به شرکت در مزایده می بایست جهت ثبت نام و دریافت گواهی الکترونیکی(توکن) با شماره های ذیل تماس حاصل نمایید: مرکز پشتیبانی و راهبری سامانه: ۴۱۹۳۴-۰۲۱
* اطلاعات تماس دفاتر ثبت نام استان ها ، در سایت سامانه www.setadiran.ir بخش "ثبت نام/پروفایل مزایده گر" وجود دارد.
* **شماره تماس جهت کسب اطلاعات مربوطه: ۰۵۱۴۷۲۱۷۳۰۰**

۱۴۰۱۸۶۰۶۹/ش